

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR BÖLÜMÜ'NDE OKUYAN ÖĞRENCİLERİN ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUMLARI

**Yrd.Doç.Dr.Faruk YAMANER*

***Dr.Alpaslan KARTAL*

ÖZET

Beden eğitimi ve spor eğitimin hareket yardımıyla işleyen yada tamamıyla harekete bağlı bir bölümü teşkil eder, ondan ayrı, kısmen ilgili bir olan değildir. Çünkü insan gelişimi çeşitli yönlerde olmakta ve bunlar arasında devamlı bir etkileşme ve ilişki bulunmaktadır. Başka bir ifade ile fiziki gelişme ile zihni, sosyal ve duygusal gelişme arasında hayati bir bağlantı vardır.

İnönü Üniversitesi beden Eğitimi ve Spor Bölümünde okuyan öğrencilerdir. Birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü sınıf olmak üzere dört sınıf seçilmiştir. Her sınıftan 10 bay ve 10 bayan seçilerek toplam 80 öğrenci üzerinde anket uygulanmıştır.

Bu araştırmada verilen anket yoluyla toplanmıştır. Araştırma verilerinin toplanması şu şekilde olmuştur, öğretmenler ile ön görüşme yapılarak bilgiler alınmıştır. Ankette kullanılan sorular uzmanların ve danışmaların görüşleri çerçevesinde geliştirilerek hazırlanmıştır. Anket 16 sorudan oluşmaktadır. Anketler araştırmacı tarafından bizzat uygulanmıştır. Uygulama öncesi öğrencilere konu ile ilgili bilgiler ve açıklamalar yapılarak öğrencilerden anketi dikkatle cevaplandırmaları istenmiştir.

Anketler araştırmacı tarafından takip edilerek toplanmıştır. Anket sonuçları yüzdeler hesaplamaya göre bulunmuştur.

THE BEHAVIOR OF İNÖNÜ ÜNİVERSİTY PHYSICAL EDUCATION STUDENTS TO THE TEACHER PROFESSION.

Education is a system of developing with the purpose of providing in human behavior knowledge, ability, perception and the other personal properties.

Teacher takes an important role in education to develop the human behavioral changes. Teacher has to have a general culture and also sufficient knowledge, ability on own field to be successful in education. Teachers knowledge, ability and personality affects the students in class atmosphere. Students behavior respect the teachers behavior implies that students affected by not only the knowledge, but also teachers behavior. Physical education takes an important role in function of education to plan the spare time activities. In fact, spare time activities in physical education person use time efficiently and also cause to gain a positive character.

The subjects were physical education students of İnönü university. The subjects were selected randomly at first, second, third, fourth class students (10 male, 10 female for each, total n=80) The questionnaire was used.

The data were gathered by the questionnaire. The collection of data were gathered by conversation from the teachers. The questionnaire were prepared by taking idea of the experts. The

* Z.K.Ü Öğretim Üyesi

** Çankaya Üniversitesi

questionnaire consisted of 16 items were applied by the thacher. Before the questionnaire, a sufficient knowledge and explanattion related to the subject were given to the students to answer carefully.

The questionnaires were followed and collected by the reseon her. The questionnaire results were found accondince with the calculation of percentage.

GİRİŞ

Genel anlamda eğitim, insan davranışında bilgi, beceri, anlayış ilgi ve diğer kişilik nitelikleri yönünden belli gelişimler sağlamak amacı ile yürütülen etkiler sistemidir.

İnsan dünyaya tamamlanmış bir varlık olarak gelmez. Bireyin varlığında duran öz, dünyaya gelirken birlikte getirdiği kalıtsal öğeler, yetiştirme dürtüsü, çevre etkileri, yaşantılardan gelen edinimler, bilgi ve beceri kazanmak için gösterilen çabalar, insanı tamamlamaya yardım eden etmenlerdir. Bütün bunlar, oluşma halindeki insanın varlığını saptayan eğitimi etkiler ve kapsar. İnsan hayatının gelişip serpiildiği her yerde bulunması zorunludur. (1.2.3)

Eğitim üzerinde şimdiye kadar çok durulmuştur. Her eğitimsi kendi yaşadığı devrin koşulların ve felsefi görüşlerini yansıtan tanımlar yapmışlardır.

Uzun süredir işinin güçlüğü ve kolaylığı göz önüne alınarak öğretme işi kolaydır. Hatta son derece basit iştir. Bunlara göre eğer bir insan ne öğretmesi gerektiğinin farkında ise ve konuyu de iyi biliyorsa, bildiğini bilmeyene rahatlıkla öğretebilir. Bu tartışmaya öğretme bir sanat işidir. Öğretenin bazı özel yetenekleri olması gerekir. Öğreten biraz yaratıcı olursa öğretebilir. İddiası getirilmiştir.(1.4.5)

Kişiler doğal eğitimi çevrelerinden öğrenebilirler, ancak bu doğal çevrenin öğrenmeyi kolaylaştıracak ve mümkün kılacak biçimde zengin kaynaklarla donatılması ve planlanması gerekir. Bu konuda başta gelen temel kaynak öğretmendir. Öğretmen, eğitim amaçlarını gerçekleştirme yanında birey davranışlarının değişmesinde çok önemli bir işlevi yerine getirmekte ve dolayısı ile eğitim amaçlarının işaretlediği yönde birey davranışı oluşturmakla kaliteyi sağlamaktadır.(6.7.10.11)

Öğretmen eğitim amaçlarını gerçekleştirme yönünde birey davranışlarının değişmesinde çok önemli bir fonksiyonu yerine getirir. Öğretmenin bu görevini başarı ile yerine getirebilmesi genel kültürle öğreteceği alanda ve aynı zamanda eğitim alanında bilgi ve becerileri donatılmış olması gerekmektedir. Bir öğretmen sınıf atmosferi içerisinde bir yandan öğrencileri bilgi ve becerileri ile donatırken bir yandan kişiliği ile onları etkilemektedir. “Öğrenci davranışı. öğretmen davranışını yansıtır.” Anlayışı öğretmenin sadece bilgisi ile değil tutum ve davranışlarıyla da öğrenciyi etkilediğini vurgulamaktadır. (9.13.14.15.)

Öğretmenin kişiliğini, tutumları, davranışları, ilgileri, ihtiyaçları, değerleri vb. gibi kişilik özelliklerini oluşturur. Öğretmenin kişiliğini oluşturan özelliklerin her biri öğrenciler üzerinde gerekli bilgiyi be beceriyi kazandırırken, diğer yandan kişilikleri ile onları etkilediklerini bilmelidir.(16.17)

Beden eğitimi ve spor eğitimin hareket yardımıyla işleyen yada tamamıyla harekete bağlı bir bölümü teşkil eder, ondan ayrı, kısmen ilgili bir olan değildir. Çünkü insan gelişimi çeşitli yönlerde olmakta ve bunlar arasında devamlı bir etkileşme ve ilişki bulunmaktadır. Başka bir ifade ile fiziki gelişme ile zihni,sosyal ve duygusal gelişme arasında hayati bir bağlantı vardır.

Diğer bir taraftan eğitiminde temel bir amacı olan boş zamanların değerlendirilmesi konusunda Beden Eğitimi ve sporun müstesna yeri vardır. Aslında çoğu kez serbest bir zaman faaliyeti olan beden eğitimi ve sporla uğraşma kişinin boş zamanlarını verimli şekilde değerlendirdiği gibi dürüst bir karakter kazanmalarına sebep olmaktadır. İşinden zevk almasını temin etmekle ve verim üzerinde pozitif bir olay yaratmaktadır.(16.17)

Bir Beden Eğitimi öğretmeni yetiştirmede geliştirilecek olan müfredat programı, eğitim sistemleri ve okul yöntemleri okul dışında bulunan farklı kesimlerin sosyo-kültürel birikim ve beklentilerini yansıtabilmek gerekse alana ve mesleğe ait bilimsel birikimler takip etmek gelişim düzeyinden kaynaklanan önemli sınırlamalar getirmektedir. (5.6.7)

Modern eğitimde eğitim öğrenci merkezlidir. Bu felsefeye göre şekillenir. Geleneksel eğitim ise öğretmen merkezli ve otoriter yaklaşımlıdır. Bu felsefeler beden Eğitimi uygulamasına indirildiğinde, modern eğitimde çok yönlü hareket eğitimi içerisinde, çocuğun çok yönlü gelişimi yaratıcı olması, öğrenciler arasında farklılıkların dikkate alınması, muhakeme etme yeteneğinin gelişmesi, sosyo-kültürel iletişim kurabilmesi ve bunların gerçekleştirilmesinde, öğretmenin belirleyici kural koyucu olmaktan çok, yönlendirici ve danışman olucu özellikleri ön plandadır. (10.11.)

Mesleki formasyon; içten, sağlıklı, eğitim, benden eğitimi ve spor dengesi sağlanmış akademik bir ortamda gerçekleşir. Bu sağlıklı saygın ve demokratik yaşam ilkelerinin egemen olduğu akademik ortamda, kendini benden eğitimi ve spor eğitimcisi olmaya adanmış öğrenci, mesleki formasyon spektrumunu oluşturan aşamalardan geçerek çağdaş bir beden eğitimi ve spor eğitimcisi olmaya onurlu hak kazanmalıdır. (3.4.5)

Mesleki formasyon aşamalarında öğrenci mesleğe doğru yönlendirilmelidir. (Meslek oryantasyon) Mesleki alanda bilgilenmeli, aydınlanmalı, örnek beceri ve davranışlar kazanmanın sürecinde müfredat bütünlüğünün bilincine vararak, mesleğinin temel yapısını oluşturan eğitim, beden eğitimi ve spor bütünlüğünü gerçekleştirecek mesleki bilgi bütünlüğüne, uyumlu ve dengeli bir olgunluğa erişmesi, son aşama olarak da, mesleki ideal ve ilkelerle, demokratik davranış ve uygulamalarıyla eğitimi üstlendiği kişiye saygı, sevgisiyle yapıcı ve yaratıcı gücüyle içinde dinmeyen meslek aşkıyla, her ortam ve koşul altında, çağdaş bir eğitim, benden eğitimi, spor eğitimcisi olarak, kendini, ülkesini ve insanların mutluluk ve yücelmesine adanmış mesleki karakter, kişilik ve olgunluğa erişmektir. (4.5.6)

Örnekleme ise; İnönü Üniversitesi beden Eğitimi ve Spor Bölümünde okuyan öğrencilerdir. Birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü sınıf olmak üzere dört sınıf seçilmiştir. Her sınıftan 10 bay ve 10 bayan seçilerek toplam 80 öğrenci üzerinde anket uygulanmıştır.

Bu çalışmada verilen anket yoluyla toplanmıştır. Araştırma verilerinin toplanması şu şekilde olmuştur, öğretmenler ile ön görüşme yapılarak bilgiler alınmıştır. Ankette kullanılan sorular uzmanların ve danışmaların görüşleri çerçevesinde geliştirilerek hazırlanmıştır. Anket 16 sorudan oluşmaktadır. Anketler araştırmacı tarafından bizzat uygulanmıştır. Uygulama öncesi öğrencilere konu ile ilgili bilgiler ve açıklamalar yapılarak öğrencilerden anketi dikkatle cevaplandırmaları istenmiştir.

Örnekleme grubundaki anketler araştırmacı tarafından takip edilerek toplanmıştır. Anket sonuçları yüzdelik hesaplama göre bulunmuştur.

METERYAL VE YÖNTEM

Bu çalışmanın evrenini; İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi beden Eğitimi ve Spor Bölümü'nde okuyan öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları oluşturmaktadır.

Eğitim konusunda araştırmacıların bu güne kadar dikkatini çeken konular; öğrenme, öğretim yöntemleri, öğrenci, grup dinamiği, sınıf ortamı, program hazırlama, değerlendirme ve katılım gibi konular olmuştur. Oysa bu süreç içerisinde çok önemli bir yeri olan, uygulamayı gerçekleştiren öğretmen konusunda araştırmalar görüldüğü kadarıyla kısıtlıdır. Kaynaklarda daha çok öğretmenin ders

teknîği,metoda, programı, yöntemleri gibi özellikleri ele alırken, bir öğretmenin kişilik yapısı ile ilgili doyurucu bir açıklamaya rastlanmıştır.

Bu yüzden araştırmada amaç; öğretmenliği meslek olarak seçmiş ve seçecek olan kişilerin, formasyon özellikleri hakkındaki bilgilerini, eğitim sitemlerini, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını belirlemektir.

Araştırmanın amacı aynı zamanda İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi beden Eğitimi ve Spor Bölümü'nde okuyan öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını belirlemektedir.

BULGULAR VE YORUMLAR

Tablo-1. Beden Eğitimi ve Spor Bölümü öğrencilerinin sınıflara göre tutumları.

SINIFLAR	NO	TOPLAM
1.Sınıf	20	
2.Sınıf	20	
3.Sınıf	20	
4.Sınıf	20	80

Tablo-2. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre tutumları.

SINIFLAR	N	TOPLAM
Kız	40	
Erkek	40	80

Benzer araştırmalar sonucu ortaya çıkan sonuçları yapılan bu araştırmayla bağlantılı olduğu gözlenmektedir. Bu sonuçlar toplumun erkeklerden beklentisinin, kadınlardan beklentisinden farklı olmasıyla açıklanabilir. Toplumun bir erkeğin güvenilir, gelir sağlayan bir meslek sahibi olması beklemektedir. Toplumun bu bakış açısı erkek öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının kız öğrencilere oranla daha düşük çıkmasına etken olmaktadır.

Tablo-3. Öğrencilerin Mezun oldukları lise tipine göre tutumları.

LİSE TİPİ	N	YÜZDE (%)
Akademik (Normal)	60	%75
Mesleki-Teknik	20	%25
Anadolu-Özel	-	-

İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü'nde okuyan 80 öğrencinin % 75'i normal lise, %25 ise mesleki-teknik lise mezunu oldukları yapılan araştırmada belirlenmiştir.

Söyle ki; mezun olunan lise tipi ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlar arasında anlamlı bir ilişki saptanmış ve öğretmen liseleri mezunlarının daha olumlu tutuma sahip olduğu bulunmuştur. Bu araştırmada ise Anadolu ve Öğretmen lisesi mezunu olarak hiç kimsenin bulunmaması böyle korelasyonun aranmasını engellemiştir.

Sonuç olarak öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarının, bitirilen lise tipine göre farklılaşmadığı söylenebilir.

Tablo-4. Öğrencilerin Lise Bitirme Derecelerine Göre Tutumları

LİSEYİ BİTİRME DERECELERİ	N	TOPLAM
Orta	15	18.75
İyi	55	68.75
Pekiyi	10	12.5

Yapılan bu araştırmada öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumların lise bitirme derecelerine göre farklılaştığı söylenebilir. Tablo: 4'te öğretmen adaylarının orta öğretimi bitirme dereceleri verilmektedir. Katılan öğrencilerin %18.75'i liseyi orta ile, %68.75'i iyi ile, %12.5'i ise pekiyi ile bitirmişlerdir.

Tablo-5. Öğrencilerin Anne ve Baba Eğitimine Göre Tutumları

EĞİTİM DÜZEYİ	ANNE		BABA	
	N	%	N	%
Okumaz-Yazmaz	20	25	5	6.2
Okur-Yazar	-	-	-	-
İlkokul	25	31.2	11	13.7
Ortaokul	20	25	25	31.2
Lise	10	12.5	24	30
Üniversite-Yüksekokul	5	6.2	15	18.7

İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümünde okuyan 80 öğrencinin annelerinin %25 'i okumaz-yazmaz, %31,2'si ilkokul,%25'i ortaokul,%12,57'si lise mezunu, %6.2'si üniversite mezunu, Babalarının %6,2'si okumaz-yazmaz,%13,7'si ilkokul mezunu, %31,2'si ortaokul mezunu,%30'u lise mezunu, %18,7'si üniversite mezunu olarak belirlenmiştir.

Babanın Eğitimi öğrencilerin meslek seçiminde anlamlı bir farklılık oluşturmamaktadır. Bu durum öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanlarının baba eğitimine göre değişmeyeceği sonucuna götürmektedir. Tablo-5, incelendiğinde baba eğitiminin anne eğitimine eş değer yada daha yüksek olduğu görülmektedir. Buna göre, anne eğitiminde tutumları etkilememesi doğal karşılanmaktadır.

Tablo-6. Ailede Öğretmen Bulunma Durumuna Göre Tutumları

AİLEDE ÖĞRETMEN BULUNMA DURUMA	N	YÜZDE (%)
Anne,baba,kardeş	20	25
Teyze,hala,amca,dayı	13	16,2
Kuzen,yeğen vb.	17	21,2
Bulunmuyor	30	30.7

İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümünde okuyan 80 öğrencinin yakınlık derecesine göre;Anne,baba,kardeşte % 25, teyze, hala, amca ve dayıda %16,2, kuzen, yeğen vb. %21,2 oranında öğretmen bulunmaktadır. %37,5 oranında ise öğretmen bulunmaktadır.

Araştırma bulguları öğretmenlik mesleğini seçen öğrencilerin, ailelerinde öğretmen sayısının az olduğu göstermektedir. Bu durum öğretmenliğin sosyal ve ekonomik sorunlarının yoğunluğu yüzünden öğretmen çocuklarında mesleğe karşı duygusal bir yakınlık göstermemeleri ile açıklanabilir. Başka bir anlatımla, öğretmenlik mesleğinin, meslek mensuplarının ailelerinde de değerini yitirdiği için, sevilen ve sevecen olan bir meslek olmaktan çıktığı anlaşılmaktadır. Nitekim yapılan sosyal saygınlığa ilişkin bir araştırmada; Lise öğretmenlerinin vali, doktor, hakim (1.kategori), diş hekimi, eczacı, devlet tiyatrosu sanatçısı, gazeteci, yazar (2.kategori), mühendis ve tercüman (3.kategori)' dan sonra banka şube müdürü, işletmeci ve müzisyen ile birlikte 4. Kategori de yer alması da bu durumu vurgulamaktadır. Üstelik ortaokul öğretmenlerinin 5.kategoride yer alması öğretmenlik mesleğine bağlanan değerlerin düşüklüğünü göstermektedir.

Tablo-7. Bölüm tercih sırasına göre öğrencilerin tutumları

TERCİH SIRASI	N	TOPLAM
1-5	46	57,5
6-10	29	36,2
11 ve yukarı	5	6,2

Beden Eğitimi ve Spor Bölümü yetenek sınavı ile adayları seçtiği için öğrencilerin en çok girmek istedikleri meslekleri dikkate alarak tercih sıraları yazmaları istenmiştir. Bu yanıtlara göre tercih sıraları; 15,6-10 ve ile daha yukarı olmak üzere 3 grupta toplanmıştır. İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü öğrencilerinin %57,5'i, 1 ve 5 arası, %36,2'si 6 ile 10 arası, %6,2'si 11 ve yukarı tercihli bölüme girmişlerdir.

Bu sonuç öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını değiştirmektedir. 1 ile 5 arası tercih yapan öğrenciler ve 6 ile 10 arası tercih yapan öğrenciler öğretmenlik mesleğine daha ilımlı ve daha istekli yaklaşım göstermektedirler.

Tablo-8. Öğrencilerin Bölümleri Tercih Nedenlerine göre Tutumları

TERCİH NEDENLERİ	N	YÜZDE (%)
Branşımı sevdim, ilgi duyduğum için	26	32,5
Yeteneğime, kendime uygun bulduğum için	30	37,5
Öğretmenliği Sevdiğim için	14	17,5
Ailem, çevrem istediği için	5	6,2
Alanımda Yükselmek için	5	6,2
Açıktaki kalmamak, Üniversite mezunu olmak için		

İnönü Üniversitesi beden Eğitimi ve Spor bölümünde okuyan 80 öğrencinin %32,57'si branşını sevdiği ve ilgi duyduğu için, %37,5'i yeteneğine ve kendine uygun bulduğu için, %17,5'i öğretmenliği sevdiği için, %6,2'si aile ve çevresi istediği için, %6,27'si alanında yükselmek için bu bölümü tercih etmişlerdir.

Bu sonuca göre, öğretmen adaylarının bölüm tercih nedenleri farklılaşmaktadır. Tablo-8'de görüldüğü gibi öğrencilerin bölümü seçme nedenleri olarak belirttikleri "“öğretmenliği sevdiği için”" ifadesi yüzdelik sırasına göre katılım açısından 3.sırada yer almaktadır. Bu sonuç öğretmen adaylarının

bölüm tercih nedenlerinin sadece öğretmenlik mesleği olmadığını göstermektedir. Ancak buna rağmen diğer sonuçlardaki tutumların olumlu olması bölümüne girdikten sonra öğretmenlik hakkındaki düşüncelerin değişmiş olmasından dolayı kaynaklandığı söylenebilir.

Tablo-9.Öğrencilerin Öğretmenlik formasyon derslerinin sayısının artırılmasına yönelik tutumları

SEÇENEKLER	N	YÜZDE (%)
Tamamen katılıyorum	12	15
Katılıyorum	51	63.7
Kararsız	8	10
Katılmıyorum	5	6.2
Tamamen katılmıyorum	4	5

İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümünde okuyan öğrenciler öğretmenlik formasyon derslerinin sayısının artırılmasına yönelik tutumlarını %15 tamamen katılıyorum, %63.7 katılıyorum, %10 kararsız, %6.2 katılmıyorum, %5 tamamen katılmıyorum şeklinde belirtmişlerdir.

Bir öğretmen eğitim ortamı sağlarken öncelikle öğretmen özelliklerini, öğretmenin nasıl davranması gerektiğini bilmelidir ki, öğrenciye gerekli bilgiyi en iyi şekilde verebilsin bunu sağlamak için öğretmen yetiştiren kurumlarda, nitelik kazandıran derslerin artırılması gereklidir. Çıkan sonuca göre artırılmasına yönelik tutumların daha fazla olması öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarını değiştiren derslere karşı ilgilerin göstermektedir.

Tablo-10. Öğrencilerin, öğretmenlik statüsü ile niteliği arasındaki ilişkiye yönelik tutumları

SEÇENEKLER	N	YÜZDE (%)
Tamamen katılıyorum	10	12.5
Katılıyorum	45	56.2
Kararsız	12	15
Katılmıyorum	-	-
Tamamen katılmıyorum	13	16.2

İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümünde okuyan öğrenciler, öğretmenlik statüsü ile niteliği arasındaki ilişkiye yönelik tutumlarını; 12.5 tamamen katılıyorum, %56.2 katılıyorum, %15 Kararsız, %16.2 Tamamen katılmıyorum şeklinde belirtmişlerdir.

Bir öğretmenin, konumunu taşıyabilecek bilgiye sahip olması gerekir. Aksi takdirde öğrenciyi yetiştirecek düzeyde olmayan bir öğretmen öğrenciyi geleceğe zarar verecek şekilde hazırlar. Yapılan ankette statü ile nitelikler arasındaki ilişkiyi doğru orantılı olarak kabul edip bu ilişkiye yönelik tutumların olumlu olarak gösteren öğrencileri buna rağmen öğretmenlerin bir kısmının niteliği ile statüsünün arasında tam bir ilişki olmadığını, statü olarak belli bir konuma gelmiş öğretmenlerin, nitelik açısından o konumu kaldırarak bilgiye sahip olmadıklarını belirtmektedirler.

Tablo-11. Öğrencilerin eğitim ortamında verilen derslerde, öğretmen-öğrenci arasındaki diyaloga yönelik tutumları

SEÇENEKLER	N	YÜZDE (%)
Tamamen katılıyorum	50	62.5
Katılıyorum	30	37.5
Kararsız	-	-
Katılmıyorum	-	-
Tamamen Katılmıyorum	-	-

İnönü Üniversitesi beden Eğitimi ve Spor Bölümü'nde okuyan öğrenciler, derslerdeki öğretmen-öğrenci arasındaki diyaloga yönelik tutumlarını %62.5 tamamen katılıyorum,%37.5 katılıyorum şeklinde belirtmişlerdir.

Öğrenme sosyal bir olgudur. Bunun başarısı da insan ilişkilerine bağlıdır. Sınıf içerisinde ilişkileri gerçekleştirebilmek öğretmene düşen bir görevdir. Öğrencilerdeki potansiyelin öğretmen tarafından ortaya çıkarılması gerekir. Bu öğretmenin,öğrenci ile sevgi ve saygı içerisinde ilişki kurmasıyla mümkün olmaktadır. Öğrenci ile iyi diyalog kurup, problemleri çözmeye çalışan,arkadaşça davranan öğretmenler beğenilen,aranılan öğretmen tipini oluşturmaktadır. Ayrıca hoşgörülü olma ve öğrencileri anlamanın da tercih edilen davranışlar olduğu belirtilmektedir

Yapılan araştırmada öğretmen ve öğrenci arasında sağlıklı diyalog kurulmalıdır olgusuna yönelik tutumların fazla olması öğretmen adaylarının bu düşüncüyü kabul ettiklerini göstermektedir.

Tablo-12. Öğrencilerin, öğretmen sınıf ortamında öğretici rolünün yanı sıra yönetici rolünde üstlenmesine yönelik tutumları

SEÇENEKLER	N	YÜZDE (%)
Tamamen katılıyorum	12	15
Katılıyorum	33	41.2
Kararsız	5	6.2
Katılmıyorum	20	20
Tamamen katılmıyorum	10	12.5

İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü'nde okuyan öğrenciler, öğretmenin sınıf ortamında öğretici rolünün yanı sıra yönetici rolünü de üstlenmesine yönelik tutumlarını, %15 tamamen katılıyorum, %41.2 katılıyorum, %6.2 kararsız, %25 katılmıyorum, %12.5 tamamen katılmıyorum şeklinde belirtmişlerdir.

Öğretmenin sınıf ortamında,öğreticilik rolünün yanı sıra yöneticilik rolünü de üstlenmesi gerekmektedir. Sınıfta dinamik tutmak,sınıfta disiplini sağlamak ancak ve ancak yönetici bir öğretmen sayesinde olmaktadır. Öğretmen her zaman sınıfın tek yöneticisi olduğunu bilmelidir. Çünkü sınıfın sorumlusu öğretmendir. Aynı zamanda öğretmen sınıftaki etkisinin farkında olmalıdır.

Bu araştırma bulgularına dayalı olarak öğretmenlerin bu rolü üstlenmeleri gereğinin öğretmen adayları tarafından anlaşıldığı söylenebilir.

Tablo-13. Öğrencilerin, öğretmenlerin sınıftaki şartlara uyum sağlayacak kadar değişken olmalarına yönelik tutumları.

SEÇENEKLER	N	YÜZDE (%)
Tamamen katılıyorum	12	15
Katılıyorum	31	38.7
Kararsız	4	5
Katılmıyorum	23	28.7
Tamamen katılmıyorum	10	12.5

İnönü Üniversitesi beden Eğitimi ve Spor Bölümü'nde okuyan öğrenciler öğretmenlerin sınıftaki şartlara uyum sağlayacak kadar değişken olmalarına yönelik tutumlarını,%15 tamamen katılıyorum,%38.7 katılıyorum,%5 kararsız,%28.7 katılmıyorum,%12.5 tamamen katılmıyorum şeklinde belirtmişlerdir.

Bir öğretmen bütün şartlara uyum sağlayabilecek kadar değişken olmalıdır. Öğrencinin potansiyelini öğretmen tarafından ortaya koyabilecek kadar çıkarılması gerekir. Bu da öğretmenin sınıfta her türlü ortamı yaratmasıyla olur. Yani öğretmen sınıfta iyi bir öğretim ortamı oluştururken,çeşitli değişikliklere de yer vermelidir. Etkin bir öğretmen her ders için bile değişik metotlar deneyen,ortam değişikliğine göre planlama yapan çeşitli yeni metotlar geliştirebilen,değişimi gerçekleştirebilen bir niteliğe sahip olabilen öğretmendir.

Yapılan araştırma bulguları İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü'nde okuyan öğrencilerin, öğretmenlerin değişken olmalarına yönelik tutumlarının olumlu olduğunu göstermektedir. Ancak öğretmenlerin değişkenliğini kabul etmeyen öğrenci sayısı da küçümsenmeyecek derecededir. Ne olursa olsun bir eğitimci ürün elde ederse gerektiğinde kişiliğinden de taviz vermelidir.

Tablo-14. Öğrencilerin, bir öğretmenin eğitim için cevap bulması gereken sorulara yönelik tutumları

SEÇENEKLER	N	YÜZDE (%)
Niçin öğretiyorum	30	37.5
Neyi öğretiyorum	15	18.7
Nasıl öğretiyorum	25	31.2
Ne zaman öğretiyorum	5	6.2
Kime öğretiyorum	5	6.2

İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü'nde okuyan öğrenciler, bir öğretmenin eğitim için cevap bulması gereken sorulara yönelik tutumlarını, %37.5 niçin öğretiyorum, %18.7 neyi öğretiyorum, %31.2 nasıl öğretiyorum, %6.2 ne zaman öğretiyorum, %6.2 kime öğretiyorum şeklinde belirtmişlerdir.

Bir öğretmen eğitime başlamadan önce, konusuyla ilgili amacını belirleyen sorular oluşturmalıdır. Bu sorulara önce kendisi bir sonuç çıkarmalı,daha sonra eğitime bu sonuçlar neticesinde işletmelidir. Amacı belli olmayan. ne vereceğini bilmeyen bir öğretmen eğitimci olamaz.

Tablo-14'te verilen bütün seçenekler bir öğretmenin eğitim için cevap bulması gereken, kendisine soracağı sorulardır. Araştırma bulguları öğrencilerin bir öğretmenin eğitim ortamı oluştururken önemli bir yer alan bu soruları önemsediklerini gösterir.

Tablo-15. Öğrencilerin, öğretmenlik statüsünü kazandırmak amacıyla verilen derslerine ilgilerinin yeterli olup olmadığına yönelik tutumları

SEÇENEKLER	N	YÜZDE (%)
Tamamen katılıyorum	5	6.2
Katılıyorum	20	25
Kararsız	10	12.5
Katılmıyorum	35	43.7
Tamamen katılmıyorum	10	12.5

İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü'nde okuyan öğrenciler; öğretmenlik statüsünü kazandırmak amacıyla verilen derslere ilgilerinin yeterli olup olmadığına yönelik tutumlarını %6.2 tamamen katılıyorum, %25 katılıyorum, %12.5 kararsız, %43.7 katılmıyorum, %12.5 tamamen katılmıyorum şeklinde belirtmişlerdir.

Eğer bir öğretim için öğretmen ve öğrenci olgusu varsa bu iki olgudan birisinin derse karşı eğiliminin olamaması öğretimin gerçekleşmemesi demektir. Bir öğretimin oluşması için öncelikle eğitime katılan öğrencilerin verilen derslere karşı ilgilerinin olması gereklidir. Eğer öğrenci derse seviyorsa ve eğitimini kendi isteği, yeteneği doğrultusunda yapıyorsa bir şeyler öğrenebilir.

Tablo-15'te verilen seçeneklerde öğrencilerin öğretmenlik mesleği ile ilgili derslere ilgilerinin olduğu gösterilmektedir. Bu sonuç öğretmen adaylarının kendi alanlarıyla ilgili tecrübeleri kazanmak için bu tür derslere ilgilerini olduğunu, bu konuyla ilgili tutumlarının olumlu olduğunu göstermektedir.

Tablo-16. Öğrencilerin, öğretmen-öğrenci açısından iletişimi tanımlamaya yönelik tutumları

SEÇENEKLER	N	YÜZDE (%)
Sözlü anlatım dışındaki anlatım yollarının tümü	-	-
Bilgi, duygu ve tutumları paylaşmak için başvuru yollarının tümü	30	37.5
Fikirlerin beraber konuşma ve danışma yoluyla ortak hale gelmesi	50	62.5

İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü'nde okuyan öğrenciler; öğretmen, öğrenci açısından iletişime tanımlamaya yönelik tutumlarını %37.5 bilgi, fikir, duygu ve tutumlarını paylaşmak için başvuru yollarının tümü, %62.5 fikirlerin beraber konuşma ve danışma yoluyla ortak hale getirilmesi girişimi şeklinde belirtmişlerdir.

Okullar; geniş öğrenci kitleleri ile sürekli ilişki içinde oldukları için özellikle öğretmenlerin ve öğrencilerin iyi bir iletişimde bulunmaları gerekir. Çünkü, olumlu bir etkileşim ağı içinde bulunan bir öğrenci, kendi ilişkilerini temel alıp iletişimini bu temel üzerine oturtmaya çalışacaktır. Rahat bir iletişim kurulabilmesi; kişinin kendini kontrol edebilmesi ve değerlendirmesi demektir.

Öğrenci ve öğretmen arasındaki iletişimin kabul gören ve onaylanan en iyi tanımı; bilgi, fikir, duygu ve tutumları paylaşmak için başvuru yolları, konuşma ve dayanışma yolu ile ortak hale getirme girişimi olarak belirtilmiştir. Tablo-16'da çıkan sonuçlara bakıldığında İnönü Üniversitesi

Beden Eğitimi ve Spor Bölümü'nde okuyan öğrencilerin iletişim tanımının eğitim sistemindeki herkes tarafından kabul edilen anlamını bildiklerini gösterir. Bu, eğitimde pozitif bir harekettir. Ancak, tanıtım olarak bilmek değil iletişimi uygulamada gerçekleştirmek önemlidir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Tüm araştırma ve bulguları birlikte değerlendirerek sonuç bölümü anket soruları neticesinde açıklanmıştır. Araştırma bulguları öğretmen yetiştiren bir kurum olarak İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü'nde okuyan öğretmen adaylarının, mesleğe yönelik tutumlarının ve davranışlarının yeterli düzeyde olduğunu göstermiştir. Öğretmenlik statüsünün bütün dünyada çok önemli bir yere sahip olduğunu, ancak bu statüyü yakışacak insanların öğretmen olmaları gerektiği bütün araştırmalarda olduğu gibi bu araştırmada da ortaya çıkmıştır.

Araştırma bulgularına dayalı olarak öğretmen adaylarına mesleğe yönelik olumlu davranışlar kazandırabilmek için şu öneriler geliştirilmiştir; öğretmen yetiştiren kurumların programları, öğretmen adayların da öğretmenliğe özgü tutumları geliştirebilecek duygusal hedeflere yer verilmeli ve bu hedefler belirlemelidir. Öğretmenliğin geçici duruma getirilmesi sosyal ve bilgisel saygınlık problemlerine çözümlenmesiyle mümkün olabilir. Verilen öğretimin olumlu olabilmesi için iyi bir eğitim ortamının sağlanması gereklidir. Öğrencinin başarı durumunu etkileyen temel faktörü olan "sınıf ortamının düzenlenmesi" gereğinin bütün öğretmen ve öğrenciler tarafından bilinmesi yararlı görülmektedir. Kız öğrencilerinin tutumlarının daha olumlu olması nedeniyle öğretmenlik mesleğine yönetilmesi yararlı görülmektedir. Öğretmenin derse olan ilgiyi artırması için öğrenci ile diyalogunun olması ve diyalogun kurulması gerekir

Bir öğretmen ders verirken amacını saptamalı,neyi ne zaman öğreteceğini bilmelidir. Öğretmen yönetici olmalıdır. Öğretmenlik mesleğini seçen kişilere, öğretmen adaylarına öncelikle uygunluk sınavı yapılmalı ve mezun konumuna geldiğinde öğretmenlik özelliğine ve öğretmenliğe layıklık derecesi ölçülmelidir.

Öğretmen yetiştiren kurumlara, öğrencilere verilmesi gereken ilk bilginin öğretmenlik mesleğinin hassaslığı olduğu anlatılmalıdır. Liseyi "pekiyi" derecede bitiren başarılı ve yetenekli öğrencilerin öğretmen yetiştiren programlara çekilebilmesi için burs,kredi vb. özendirici koşullar yaygınlaştırılmalıdır. Ayrıca öğretim giderlerinin kısmen karşılanması önerilebilir. Beden eğitimi ve spor bölümüne öğrenci alınırken Ö.S.S. puanı yüksek olan kişilerin alınması bilgi düzeyi yeteneği kadar iyi olan öğrencilerin seçilmesi için değil eğitimci yetiştirmek için öğrenci alınmalıdır. Benden eğitimi ve spor bölümünde okuyan öğretmenlik özelliğini kazandıracak olan formasyon derslerinin sayısı artmalıdır.

KAYNAKÇA

- Arda, B.**"Tıp öğrencilerinin meslek seçme motivasyonları ve değer sistemleri konusunda bir durum değerlendirmesi" VII. UlusalPsikoloji Kongresi Bilimsel Çalışmaları,22-25 Eylül 1992.Ankara:Kongre Düzenleme Kurulu ve Türk Psikologlar Derneği Yayını,1993:59-64.
- Ayvalıoğlu,N.** "A Comparison of Turkish and American Value System." Journal of Cross-Cultural psychology,-october 1994
- Azman, M.** " İnsanların değişik Konuşlarda sahip Oldukları değerler." Yayınlanmamış Lisans Tezi. İzmir:E.Ü.Edebiyat Fak.1993.

- Başaran, F.** "Üniversite Eğitim Süreci İçinde Öğrencilerin Değer Tercih Sıralamalarında Değişme." VII. Ulusal Psikoloji Kongresi Bilimsel Çalışmaları. 22-25 Eylül 1992. Ankara: Kongre düzenleme Kurulu ve Türk Psikologları Derneği Yayını,1993:49-58.
- Başaran, F.** "The University Students Value Prefences. " The paper presented at the Congress of Cross-Cultural Social Psychology.(in press)
- Bektaş, M.** "Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlerin İncelenmesi." Yayınlanmamı Lisans tezi.İzmir: E.Ü.Edebiyat Fakültesi, 1992.
- Bilgin, N.** Sosyal Psikolojide Yöntem ve pratik Çalışmalar. İzmir: E.Ü.Edebiyat Fakültesi Yayını, No:91,1999
- Bontempo, R.Lobel, S.and H.Triandis.** "Compliance and Value İnternalization in Brazil and the U.S.Effects of allocentrism and anonymity." Journal of Cross-Cultural Psychology.21,2:200-213,June 1990.
- Bowasso, G.Jocabs, Jand S.rettig.** "Changes in Moral Values Over Three Deeeeeecades, 1958-1988." Youth and society.22,4:468-481, june 1991.
- Carroll, B.bollinshead, G.and I.Siraj-Blactchford.** "Ethnicity and Conflict in Physikal Education.British Educational Resaearch journa. 19,1:59-76, Feb 1993.
- Chia, R.C.Wuensch, K.L., Childers, L. Chuang, C.Cheng, B.Cesar-Rmore, J.and S.Nava.** "A Comparision of Family Values Among Chinese,Mexican,and American College Students" journal of Social Behavior and Personality.9,2:249-258.june 1994.
- Fichter, H.J.** "Amerikan Değer Sisteminin Grünümleri." A.Ü.Eğt.Fak.Dergisi6,1-4,1975.
- Gillespie, J.N.and G.W.Alport.**Youth's Outlook on the Future. NewYork: Double-day, 1955.
- Güngör, ESRA:** değerler Psikolojisi.İkinci Baskı.hollanda Türk Akademisyenler Birliği Vakfı Yayını. No:8, 1993.
- Homer,P.M.** "Transmissions of Human Values: A Cross-Cultural investigation of generational and reciprocal inflemce Effectst. "Genetic,Social and General Psycholog Monographs 119, 3:s343-367.Aug.1993
- Krench, D. ve R.S. Crutchfield.** Sosyal Psikoloji.Çev. E. Güngör. İstanbul: İ. Ü.Edebiyat Fak.yayını.No:1154.1970
- Perkins, H.W. and J.L.Spates.** "Mirror İmages? Theree Anayses of Values in England and the United Stades. " İnternational journal of comporative sociology" xxVII.1-2:31-52 Jan-Apr 1986
- Rokeach, M.** "Some Unresolved Issues in theories of beliefs, attitudes and Values. "Nebraska Symolsium on Motivation.Vol.27.1979 Nebraska: Un.of Nebraska press.1980.